AQRAR TƏDQİQATLAR MƏRKƏZİ

Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi

Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Məhsulları üzrə Dünya Bazarı Konyukturasına Dair Qısa İcmal

Aprel 2019

M ü n d ə r i c a t

BÖLMƏLƏR	SƏHİFƏ
FAO-nun qlobal ərzaq qiymətləri indeksinə dair hesabatı	***2***
Buğda üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal	***3-5***
Arpanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***6***
Düyünün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***7***
Qarğıdalının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***8***
Pambıq üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal	***9-10***
Yaşıl çayın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***11***
Günəbaxan yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***12***
Zeytun yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***13***
Şəkərin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***14***
Soyanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***15***
Mal ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***16***
Qoyun ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***17***
Donuz ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***18***
Quş ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***19***
Qaba yunun dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***20***
Südün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***21-22***
Gübrənin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***23***

FAO-nun qlobal ərzaq qiymətləri indeksinə dair hesabatı

(FAO-nun 9 may 2019-cu il tarixli açıqlaması)

FAO-nun Qlobal Ərzaq Qiyməti İndeksi aprel ayında son 10 ayın ən yüksək səviyyəsinə çatmışdır.

- **Qlobal Ərzaq Qiyməti İndeksi** 2019-cu ilin aprel ayında orta hesabla 170 bənd təşkil edib, mart ayı ilə müqayisədə 2.5 bənd (1.5%) **çox**, ötən ilin aprel ayı ilə müqayisədə isə 2.3 faiz **azdır**.
- **Taxıl Qiyməti İndeksi** aprel ayında orta hesabla 160.1 bənd təşkil edib, mart ayı ilə müqayisədə 4.7 bənd (2.8 %), ötən ilin aprel ayı ilə müqayisədə isə 8.4 bənd (5.0%) **azdır**.
- **Bitki Yağlarının Qiymət İndeksi** aprel ayında orta hesabla 128.7 bənd təşkil edib, mart ayı ilə müqayisədə 1.1 bənd (0.9%) **çox**, ötən ilin aprel ayı ilə müqayisədə isə 25.9 bənd (16.8%) **azdır.**
- **Süd Məhsullarının Qiymət İndeksi** aprel ayında orta hesabla 215.0 bənd təşkil edib, mart ayı ilə müqayisədə 10.7 bənd (5.2%), ötən ilin aprel ayı ilə müqayisədə isə 10.9 bənd (5.3%) **çoxdur.**
- **Ət Məhsullarının Qiymət İndeksi** aprel ayında orta hesabla 169.1 bənd təşkil edib, mart ayı ilə müqayisədə 4.9 bənd (3.0%) **çox,** ötən ilin aprel ayı ilə müqayisədə isə 1.3 bənd (0.8%) **azdır.**
- **Şəkər Məhsullarının Qiymət İndeksi** aprel ayında orta hesabla 181.7 bənd təşkil edib, mart ayı ilə müqayisədə 1.3 bənd (0.7%) **çox,** ötən ilin aprel ayı ilə müqayisədə isə 5.6 bənd (3.2%) **çoxdur**.

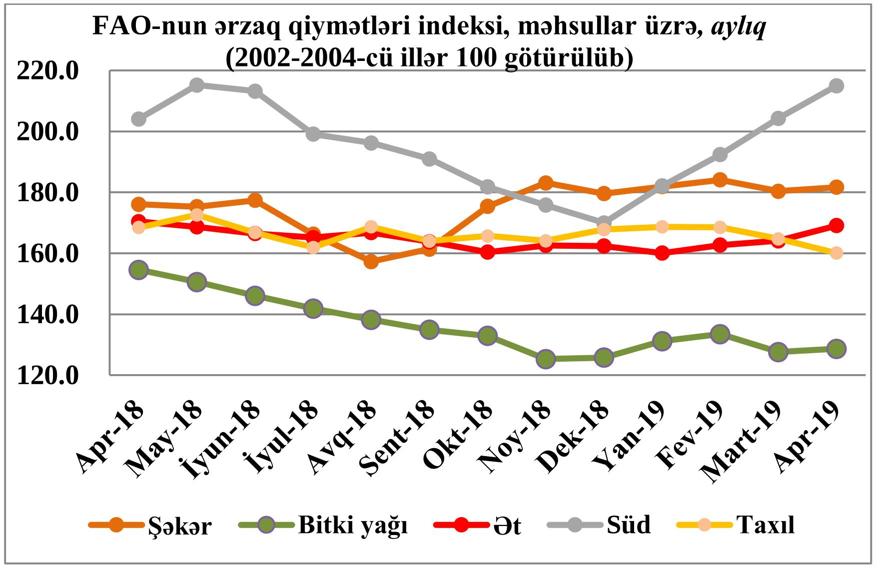

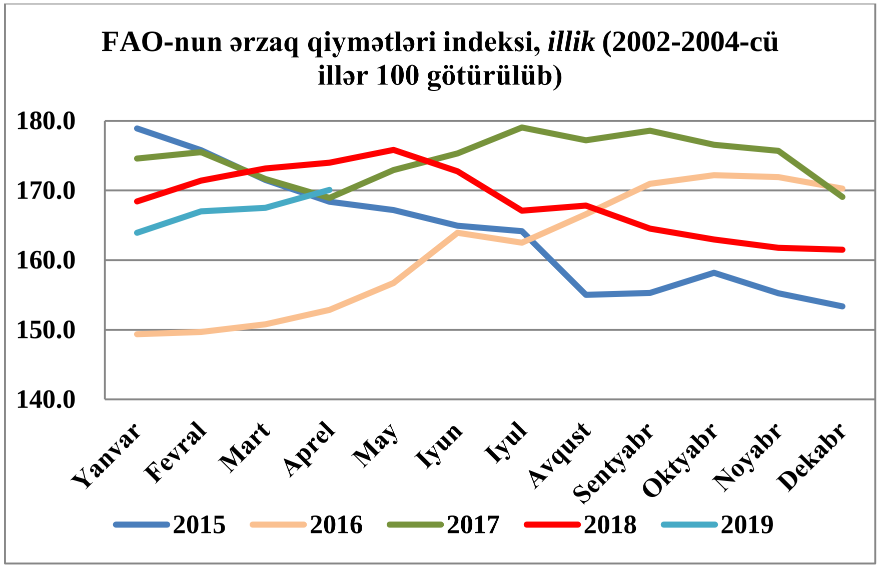

Mənbə: http://www.fao.org/worldfoodsituation/foodpricesindex/en/

Buğda üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal

(ABŞ-ın Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin 10 may 2019-cu il tarixli hesabatı əsasında hazırlanıb)

- 2019/20-ci məhsul ili üzrə qlobal buğda istehsalı həcminin 777 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır ki, bu da 2018/19-ci məhsul ilinin göstəricisindən 6.2% yüksəkdir.

Dünya üzrə buğda bazarının tələb-təklif balansı, milyon ton

		2017/2018	2018/2019	2019/2020
TƏKLİF	İlin əvvəlinə qalıq	262	281	275
	İstehsal	762	732	777
	Cəmi təklif	1024	1013	1052
TİCARƏT	İdxal / İxrac	182	178	185
TƏLƏB	Ərzaq və toxum	596	598	609
	Yem	147	140	150
	Cəmi istifadə	743	738	759
İLİN SONUNA QALIQ		281	275	293
DÜNYA ÜZRƏ EHTİYATLARIN İSTEHLAKA NİSBƏTİ, %		***38.0***	***37.0***	***39.0***

Mənbə: www.uswheat.org

- Qlobal miqyasda məcmu təklifin həcm göstəricisinin 2018/19-cu məhsul ili ilə müqayisədə 39 milyon ton azalaraq 1052 milyon ton olacağı təxmin edilir.
- Dünya buğda ticarətinin 185 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır ki, bu göstərici son 5 ilin orta göstəricisi ilə müqayisədə 4% çoxdur.
- Dünyada buğda üzrə istehlakın 2019/20-ci məhsul ili üzrə 759 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır ki, bu göstərici 2009-cu ildən bəri qeydə alınan ən yüksək göstəricidir.
- Proqnozlar reallaşacağı halda, qlobal buğda ehtiyatlarının həcminin 2018/19-cu məhsul ili ilə müqayisədə 6% artaraq 293 milyon ton olacağı gözlənilir. Buna uyğun olaraq, dünya üzrə ehtiyatların istehlaka nisbəti göstəricisi də 39.0% səviyyəsində olacaq.
- Çində buğda ehtiyatlarının həcminin 2018/19-ci məhsul ili ilə müqayisədə 7.0% artaraq 140.0 milyon tona çatması gözlənilir.

- Ötən mövsümə nəzərən cari mövsümdə əsas buğda ixracatçısı olan ölkələrdə ilin əvvəlinə olan qalıqların həcminin 59 milyon tona enəcəyi, istehsal həcminin isə 34 milyon ton çox olacağı gözlənilir. Bununla da, əsas ixracat ölkələri üzrə ümumi təklif səviyyəsi 21 milyon ton çox olacaq.

- Qara dəniz regionu ölkələri qrupu üzrə istehsal həcminin 8.0% artaraq 135 milyon ton olması, ixracın isə 0.7% artaraq 63.5 milyon ton olması proqnozlaşdırılır.

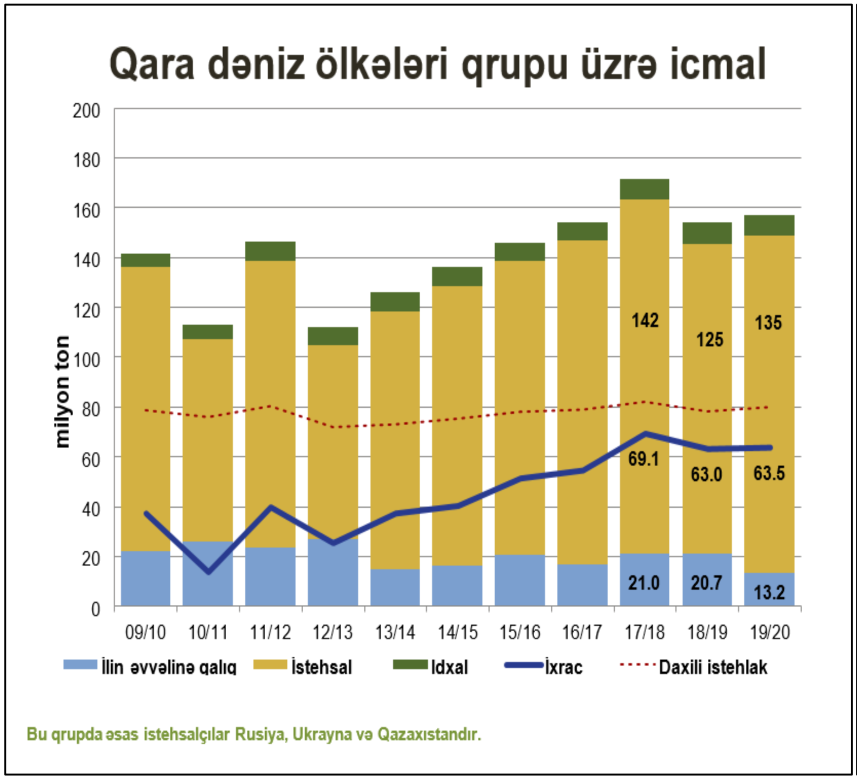

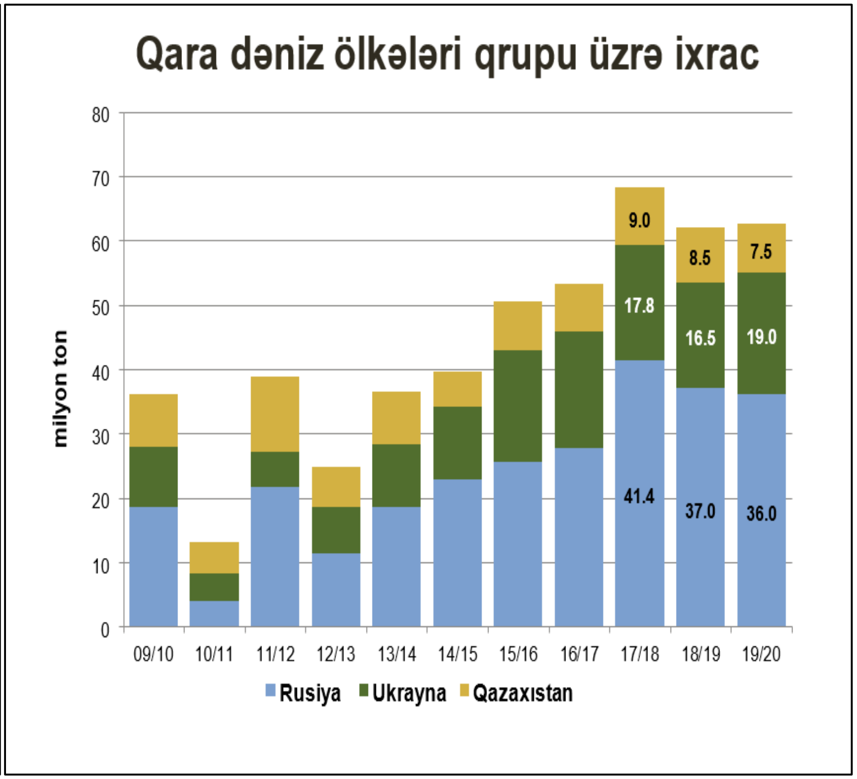

Mənbə: www.uswheat.org

- **2016-2018-ci illər ərzində buğdanın dünya bazarı qiymətində artım müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin aprel ayında buğdanın 1 tonunun dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 3.1% azalaraq 199.5 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

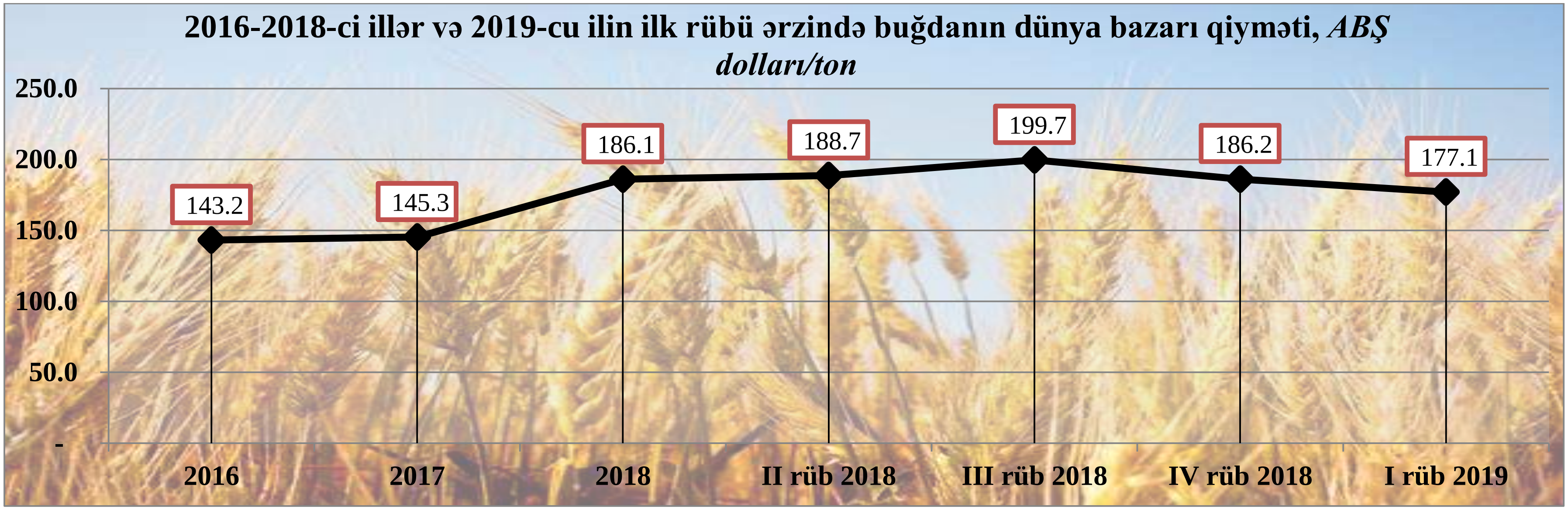

Mənbə: *https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices*

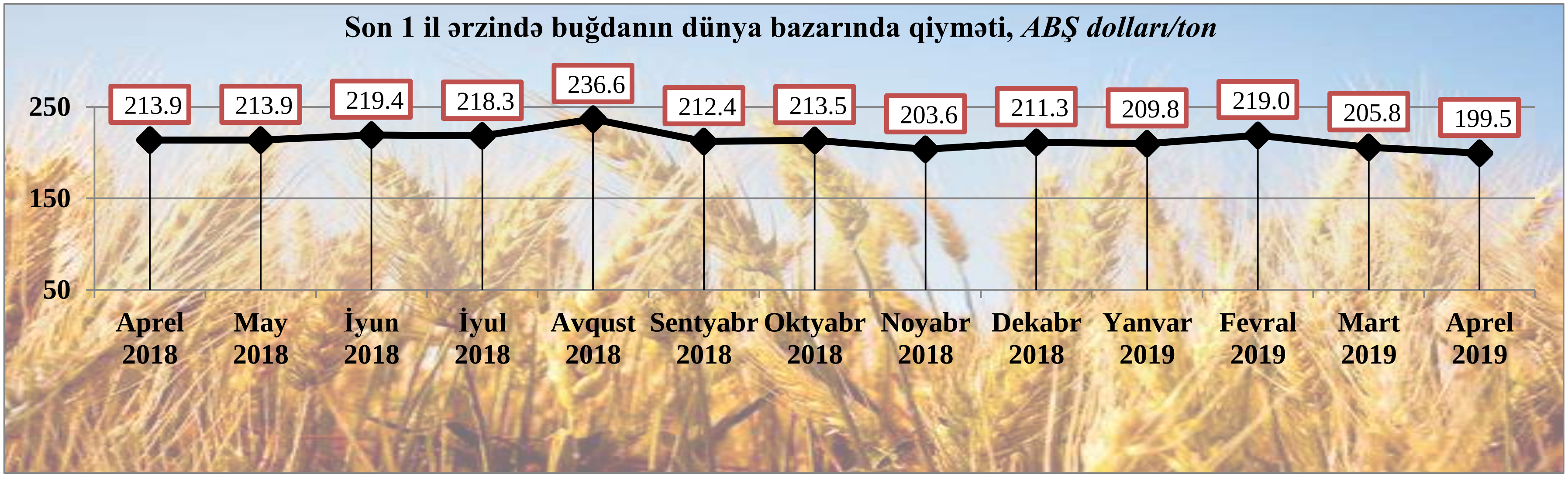

Mənbə: *http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=wheat*

Arpanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **Arpanın dünya bazarı qiymətində 2016-2018-ci illərdə artım trendi müşahidə olunmuşdur. Aylıq trenddə isə 2018-ci ilin sentyabr ayından müşahidə olunan stabil qiymət 2019-cu ilin aprel ayında 14.2% artmışdır.**

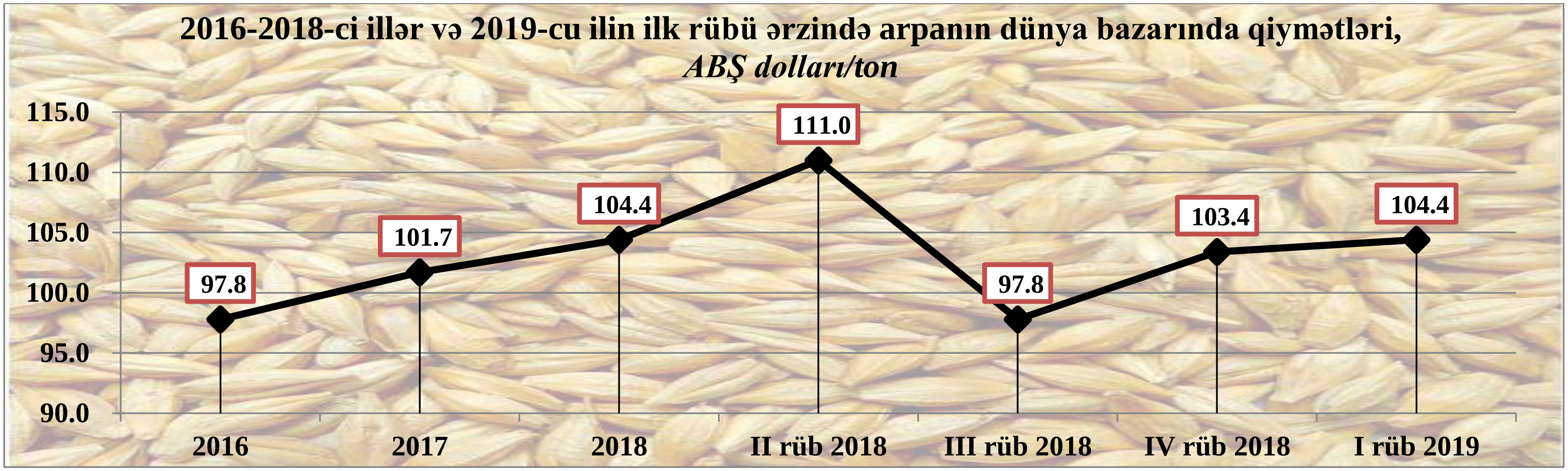

Mənbə: *https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices*

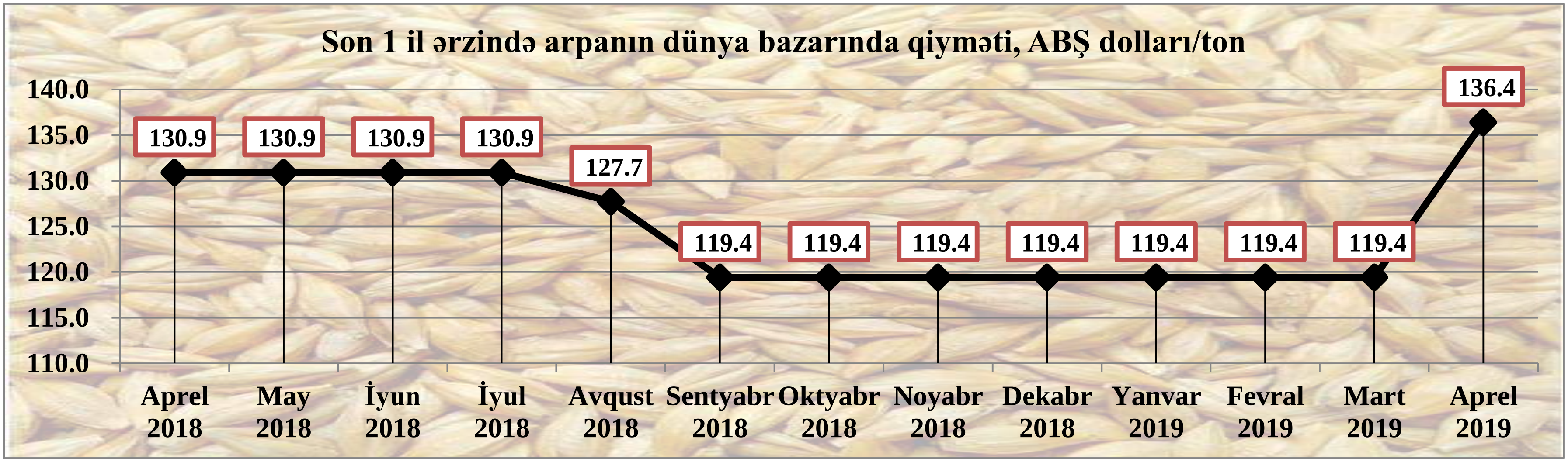

Mənbə: *https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=barley*

Düyünün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **Düyünün dünya bazarı qiymətində 2016-2018-ci illərdə artım trendi müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin aprel ayında düyünün 1 tonunun dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 1.7% artaraq 413.0 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

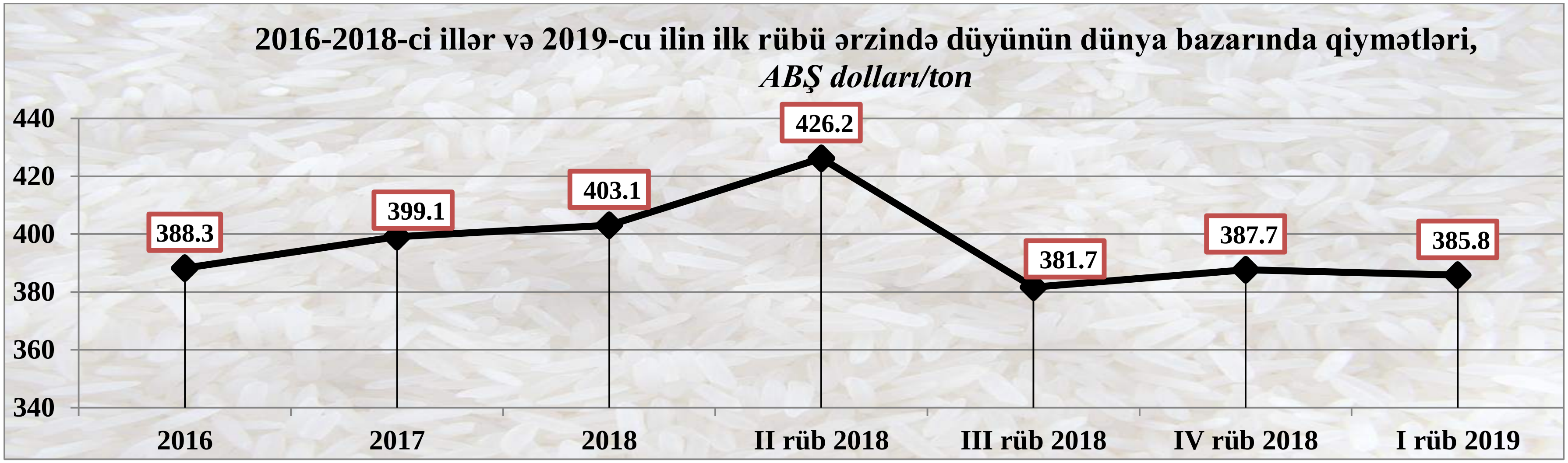

Mənbə: *https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices*

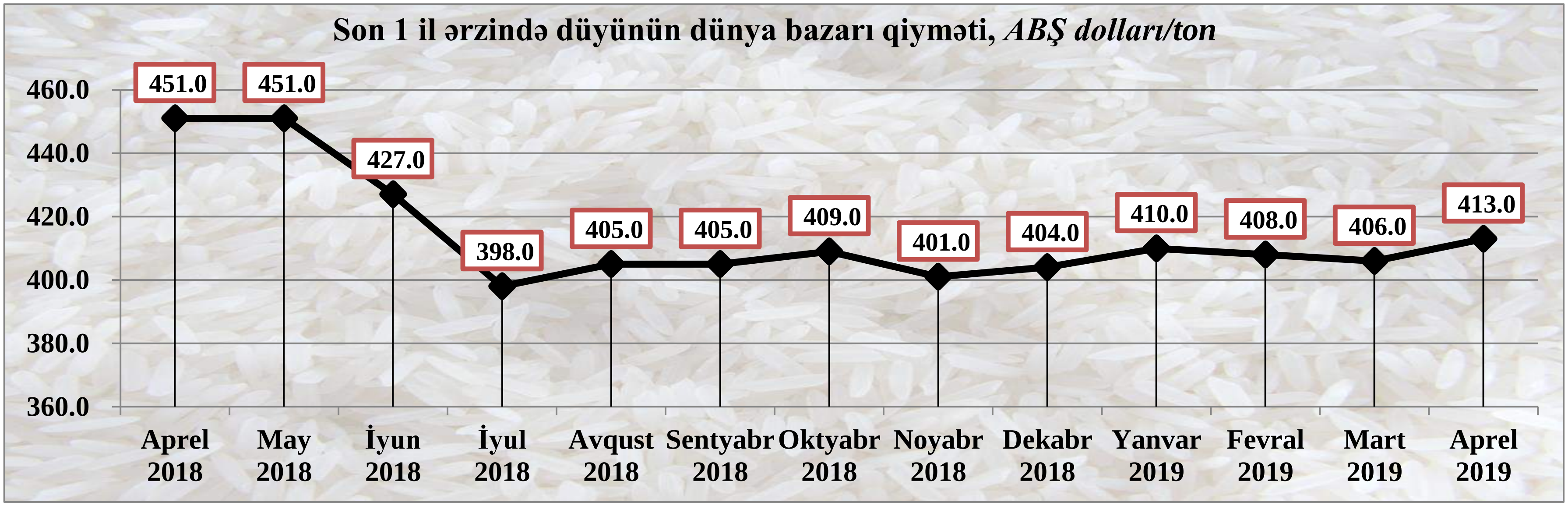

Mənbə: *https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=rice*

Qarğıdalının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində qarğıdalının dünya bazarı qiymətində əsasən artım müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin aprel ayında qarğıdalının 1 tonunun dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 2.8% azalaraq 161.5 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

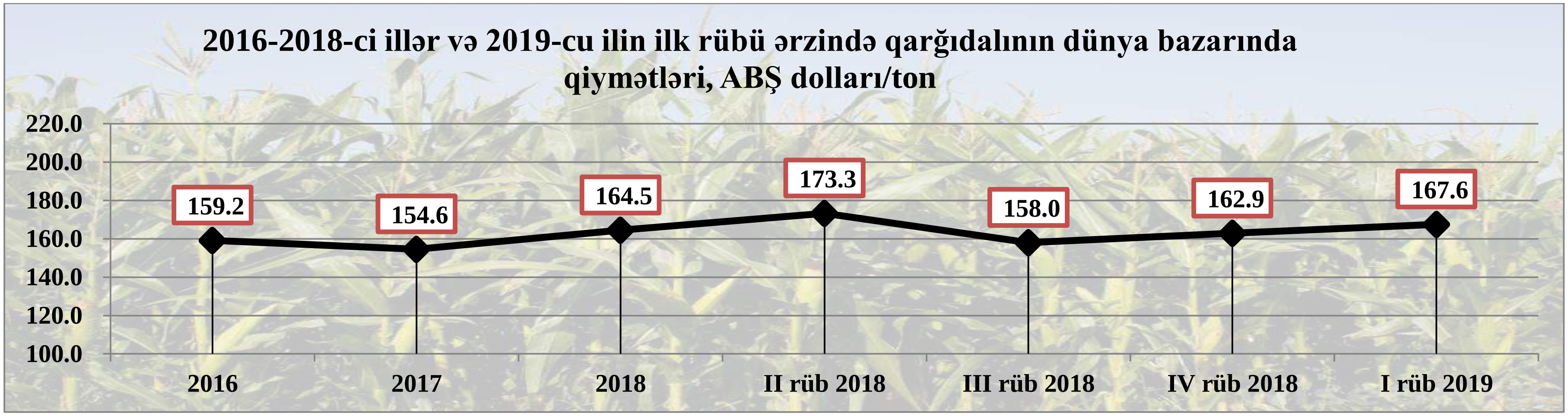

Mənbə: *https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices*

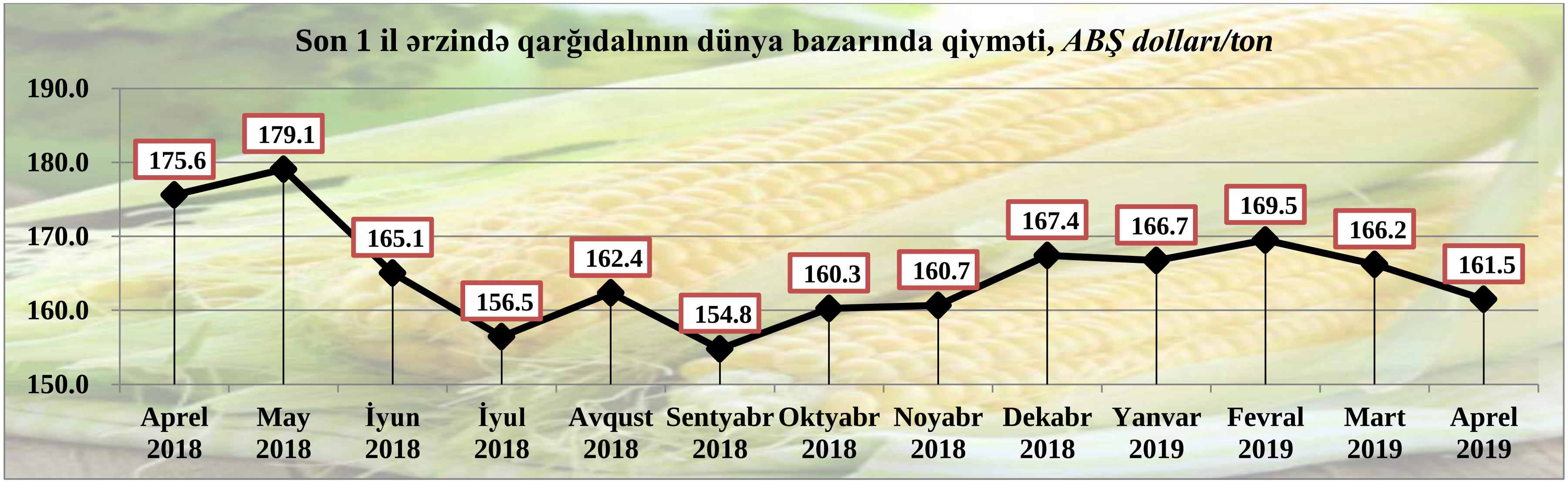

Mənbə: *https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=corn*

Pambıq üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal

Dünya üzrə pambıq balansına əsasən 2019-cu ilin aprel ayı ərzində pambığın istehsalında, təklifində və ehtiyatlarında azalma müşahidə olunmuşdur. Qlobal ehtiyatlardakı azalmanın əsas səbəblərindən biri Çinin pambıq təklifində və ehtiyatlarındakı azalmadır.

Cədvəl 1. Dünya üzrə pambıq balansı (*Çin də daxil olmaqla*)

Milyon ton	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019 Aprel
İlin əvvəlinə qalıq	21.8	23.3	19.7	17.5	17.6
İstehsal	26.0	20.9	23.2	26.9	25.9
Təklif	47.7	44.2	42.9	44.5	43.5
Fabrik istehlakı	24.4	24.7	25.3	26.7	26.8
İlin sonuna qalıq	23.3	19.7	17.5	17.6	16.6
Qalıq/İstehlak nisbəti	95.2%	79.8%	69.2%	66.0%	62.1%

Cədvəl 2. Çinin pambıq balansı

Milyon ton	2016/17	2017/18	2018/19 Aprel
İlin əvvəlinə qalıq	12.3	10.0	8.3
İstehsal	5.0	6.0	6.0
Təklif	18.4	17.2	16.1
Fabrik istehlakı	8.4	8.9	8.8
İlin sonuna qalıq	10.0	8.3	7.2
Qalıq/İstehlak nisbəti	119.1%	92.4%	81.5%

Cədvəl 3. Çin daxil olmadan dünya pambıq balansı

Milyon ton	2016/17	2017/18	2018/19 Aprel
İlin əvvəlinə qalıq	7.3	7.5	9.4
İstehsal	18.3	21.0	19.8
Təklif	25.6	28.5	29.2
Fabrik istehlakı	16.9	17.8	18.1
İlin sonuna qalıq	7.5	9.4	9.4
Qalıq/İstehlak nisbəti	41.7%	49.2%	47.6%

Mənbə: *http://www.cottoninc.com/corporate/Market-Data/MonthlyEconomicLetter/*

- **2016-2018-ci illər ərzində pambığın dünya bazarı qiymətində artım müşahidə olunmuşdur. Aylıq trendə əsasən 2018-ci ilin iyul ayından pambığın dünya bazarı qiyməti azalmış, 2019-cu ilin mart ayından başlayan artım trendi aprel ayında da davam etmişdir**

2016-2018-ci illər və 2019-cu ilin ilk rübü ərzində pambığın dünya bazarında qiymətləri, ABŞ dolları/kq

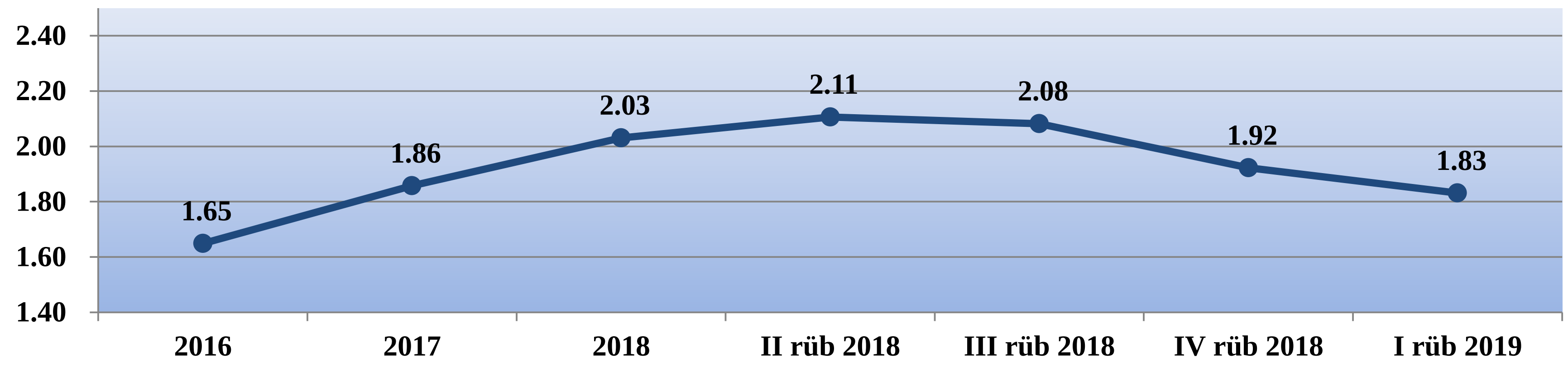

Mənbə: *https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices*

Son 1 il ərzində pambığın dünya bazarında qiymətləri, ABŞ dolları/kq

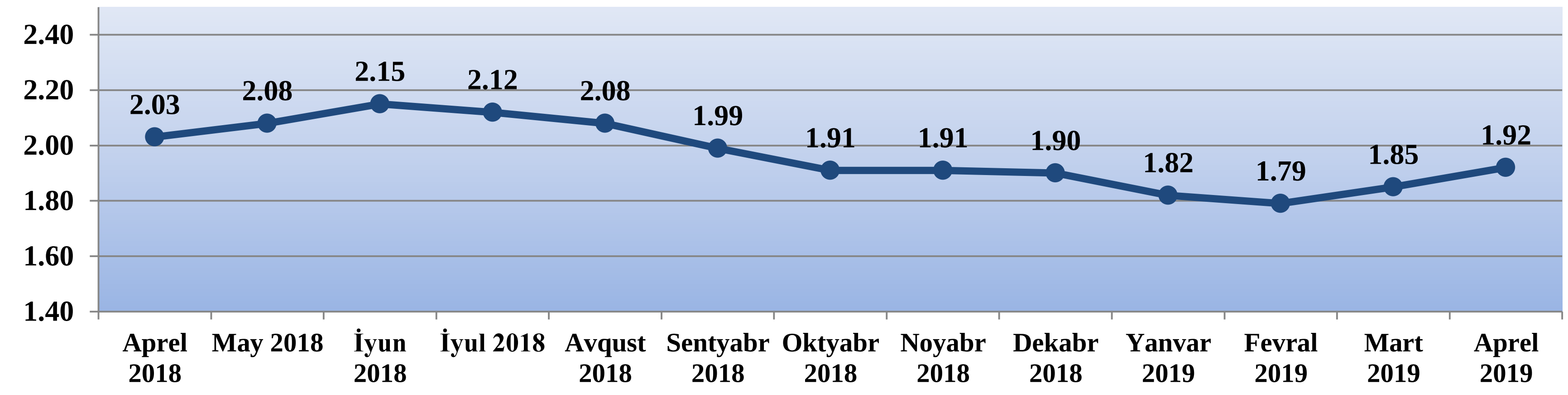

Mənbə: *http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=cotton*

Günəbaxan yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **Dünya bazarında günəbaxan yağının qiymətində 2016-2018-ci illər ərzində ciddi azalma trendi müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin aprel ayında günəbaxan yağının 1 tonunun dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 0.18% artaraq 713 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

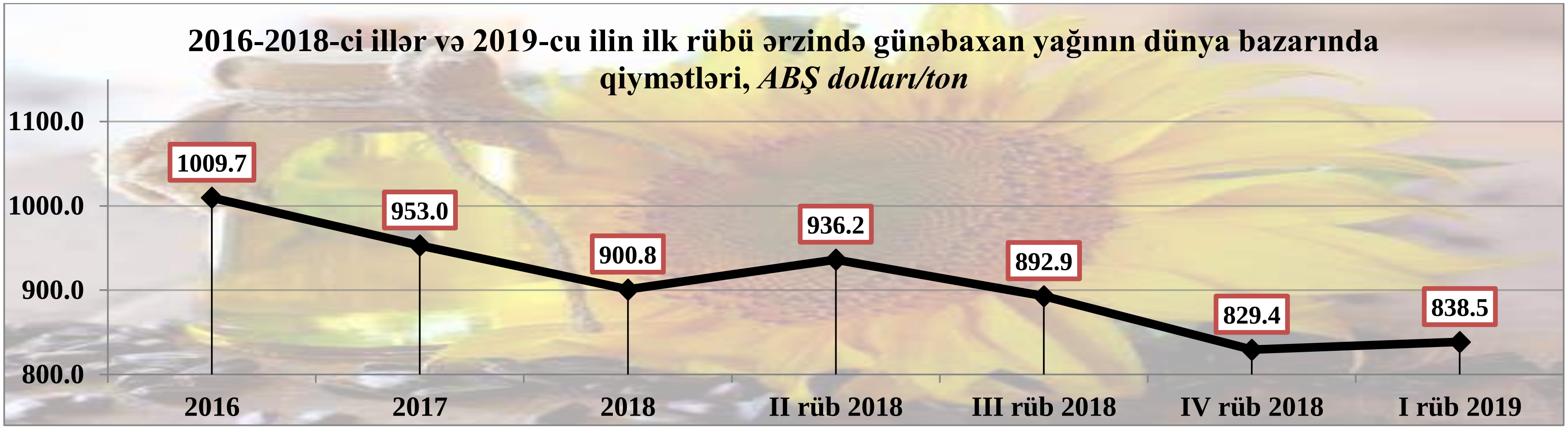

Mənbə: *https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices*

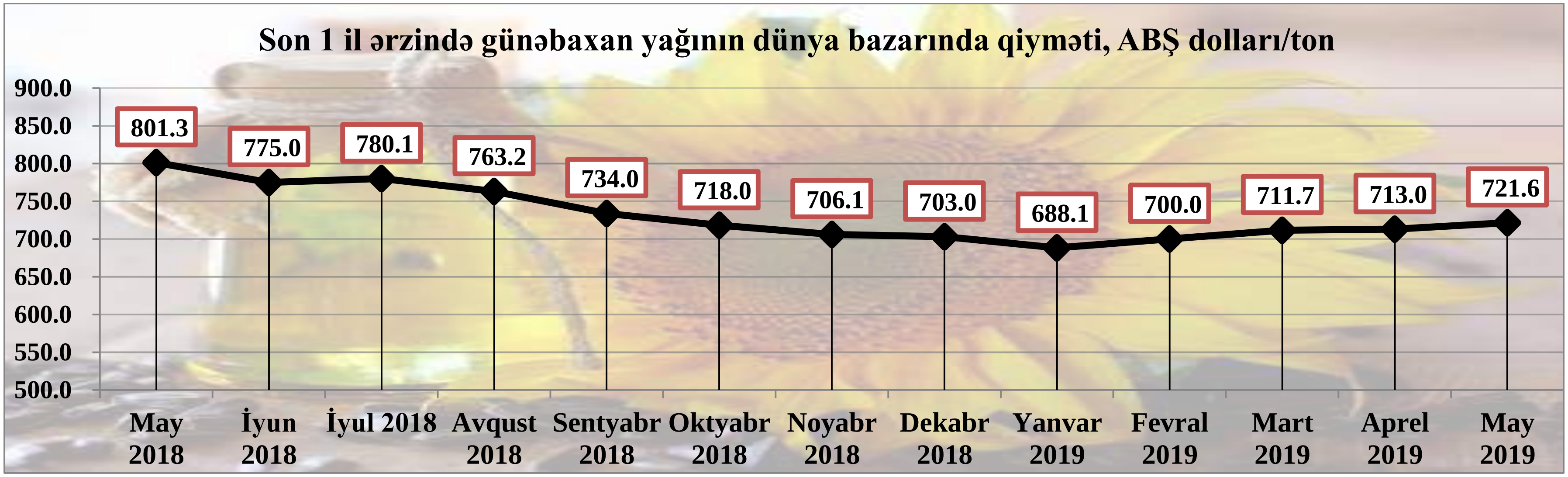

Mənbə: *https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=sunflower-oil*

Yaşıl çayın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində yaşıl çayın dünya bazarı qiymətində qeyri-müəyyənliklər müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin aprel ayında yaşıl çayın 1 kiloqramının dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 2.8% artaraq 2.19 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

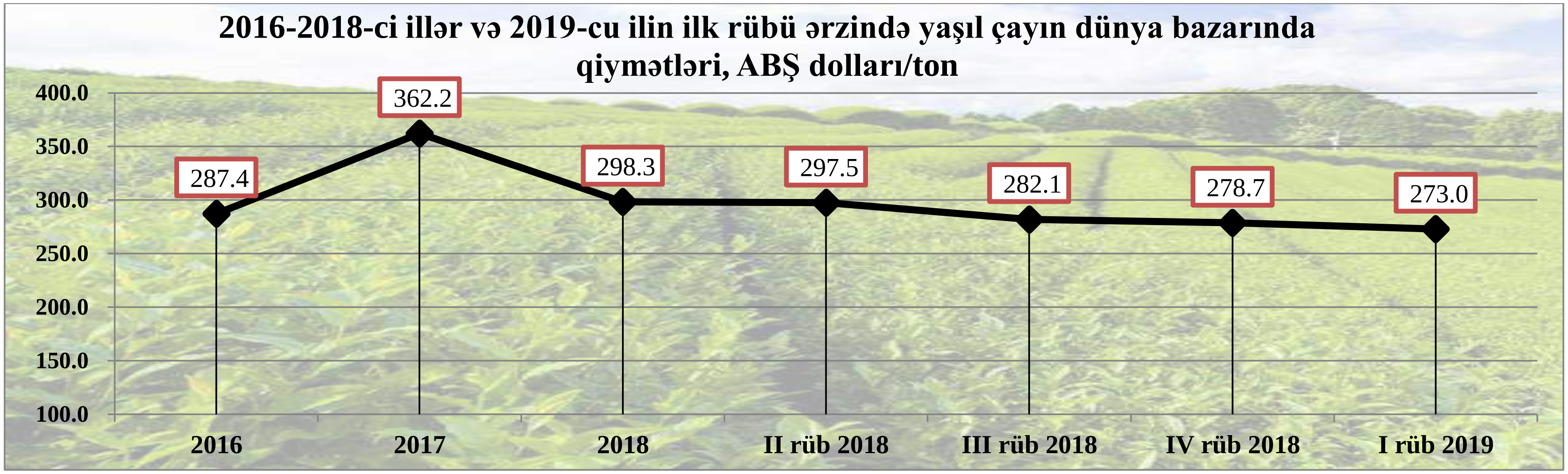

Mənbə: *https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices*

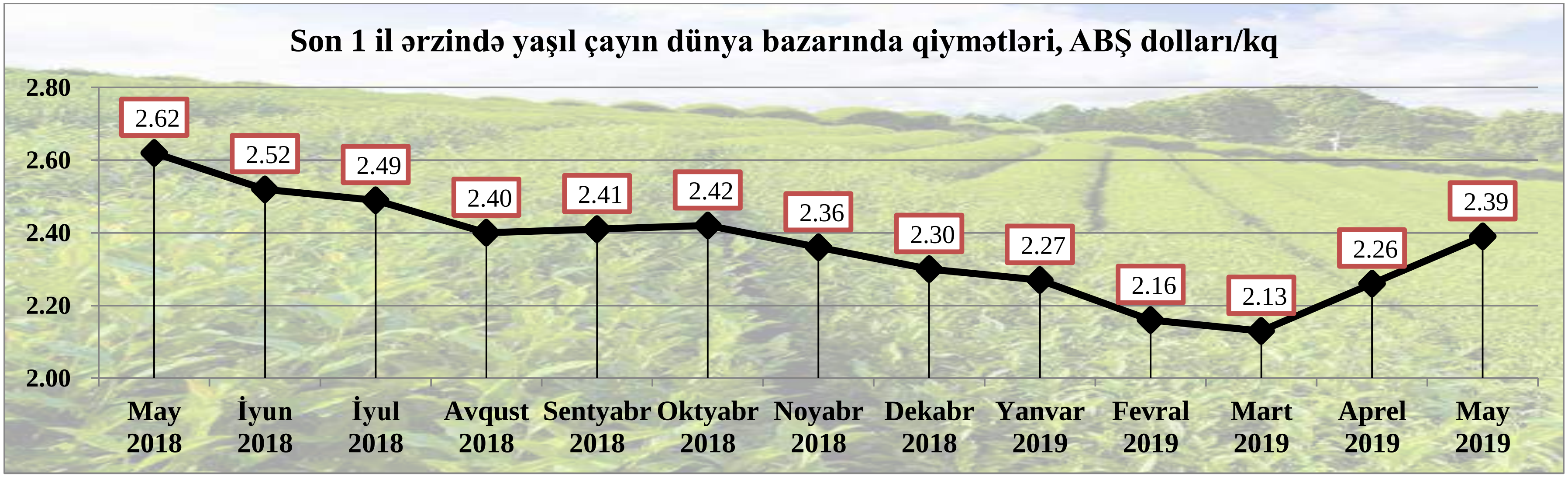

Mənbə: *https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=tea*

Zeytun yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində zeytun yağının dünya bazarı qiymətində qeyri-müəyyənliklər müşahidə olunmuşdur. 2018-ci ilin II rübündən başlayan zeytun yağının dünya bazarı qiymətindəki kəskin azalma 2019-cu ilin aprel ayında da davam etmişdir.**

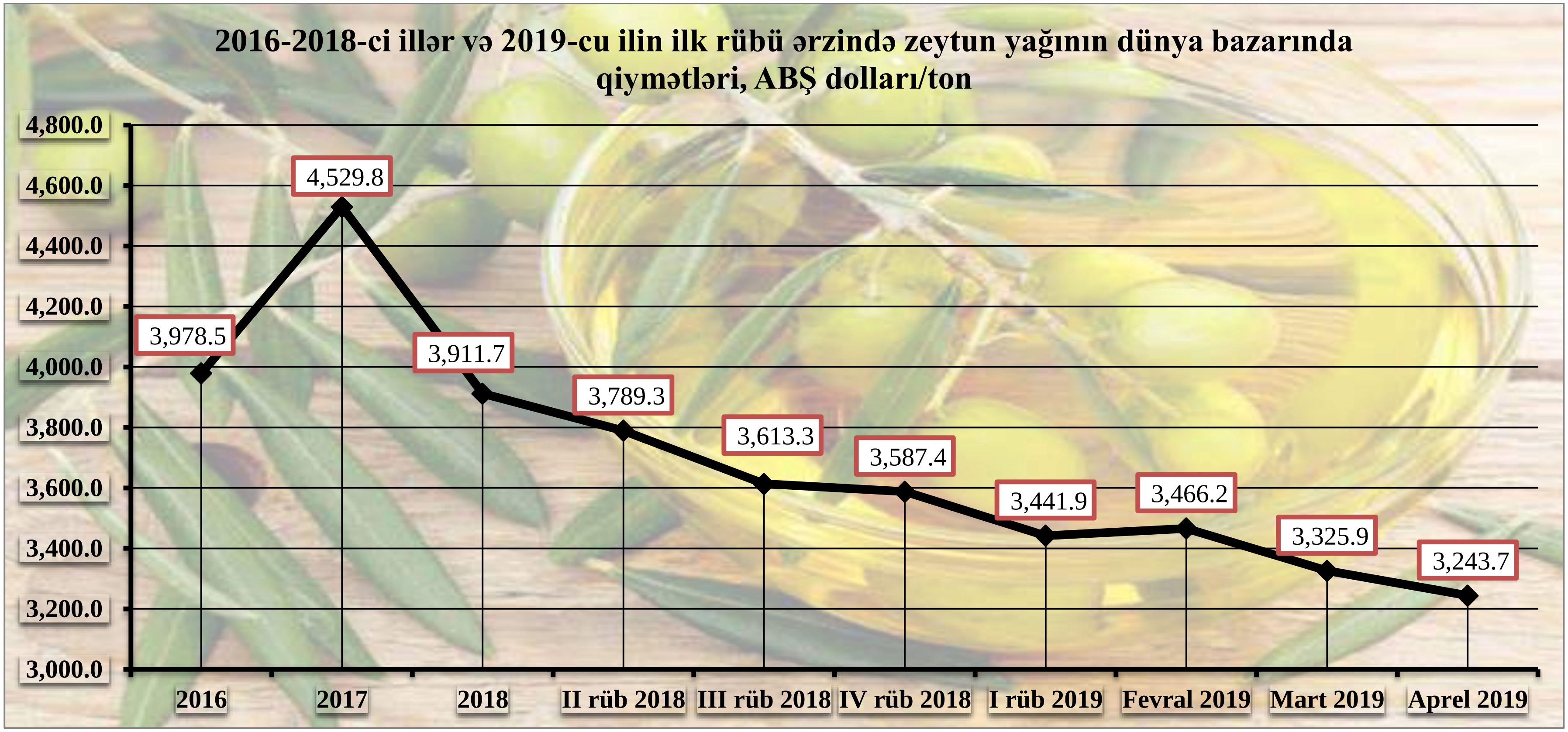

Mənbə: *https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices*

Şəkərin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində şəkərin dünya bazarı qiymətində azalma trendi müşahidə olunmuşdur. 2019-cu ilin aprel ayında şəkərin 1 kiloqramının qiyməti 0.28 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

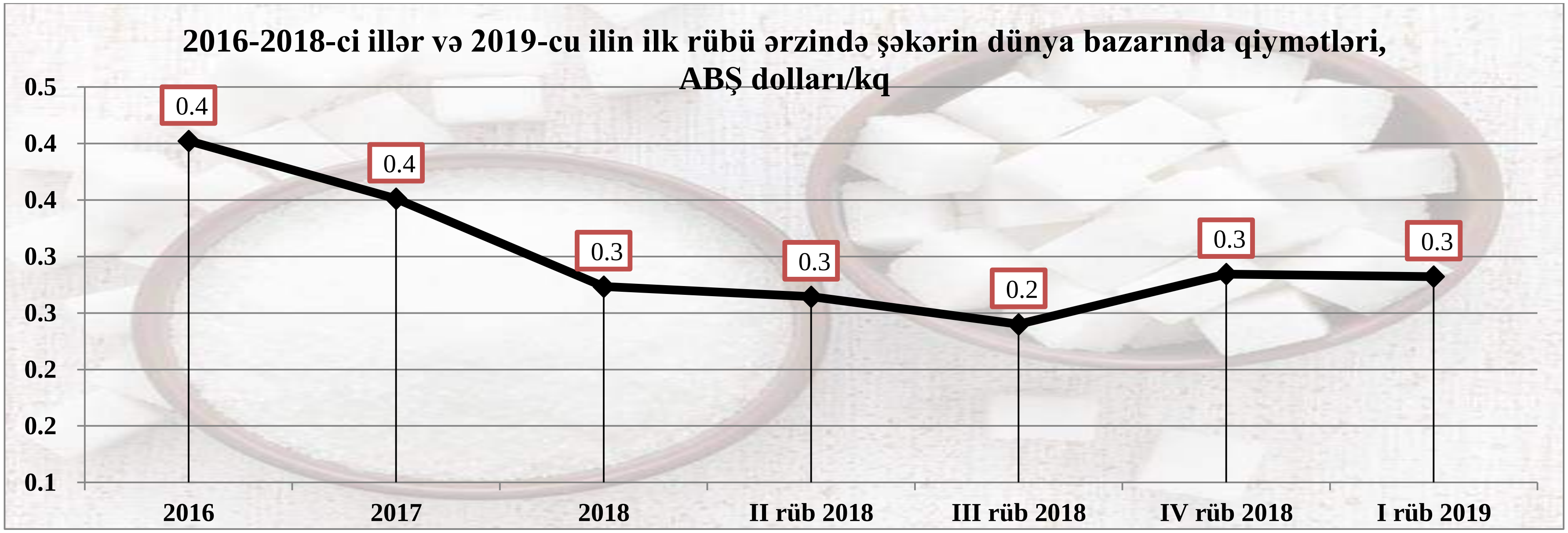

Mənbə: *https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices*

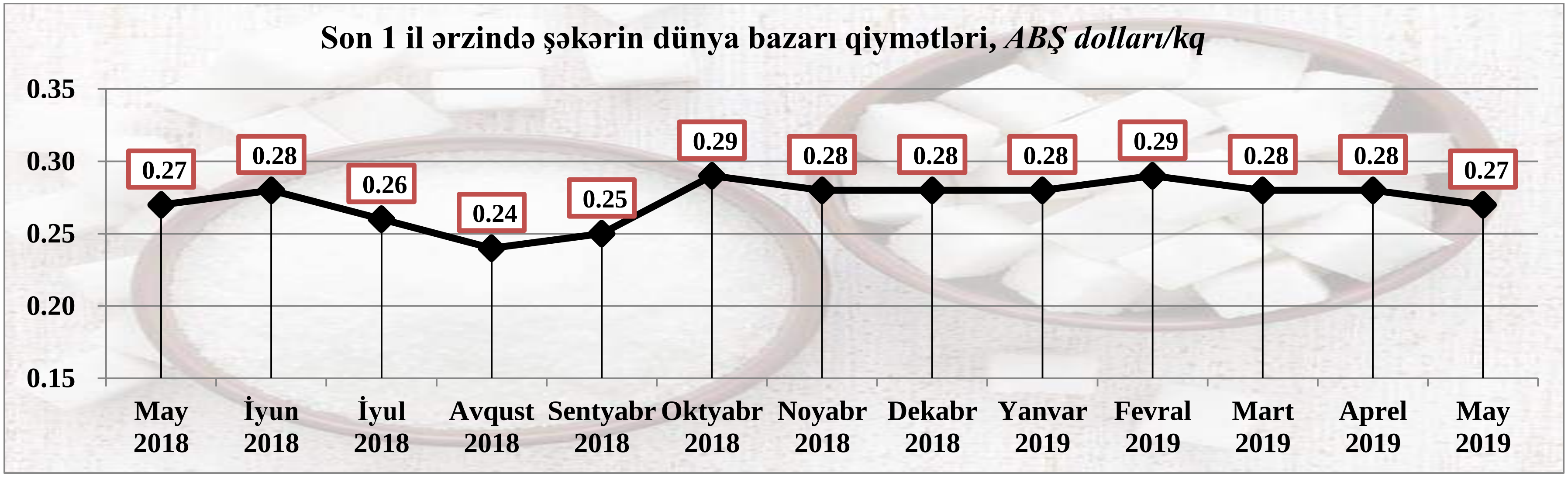

Mənbə: *https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=sugar*

Soyanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2016-2018-ci illər ərzində soyanın dünya bazarı qiymətində kəskin azalma müşahidə olunmuşdur. 2018-ci ilin oktyabr ayından soyanın qiymətində artım müşahidə olunsa da 2019-cu ilin fevral ayından etibarən qeydə alınan azalma aprel ayında da davam etmişdir.**

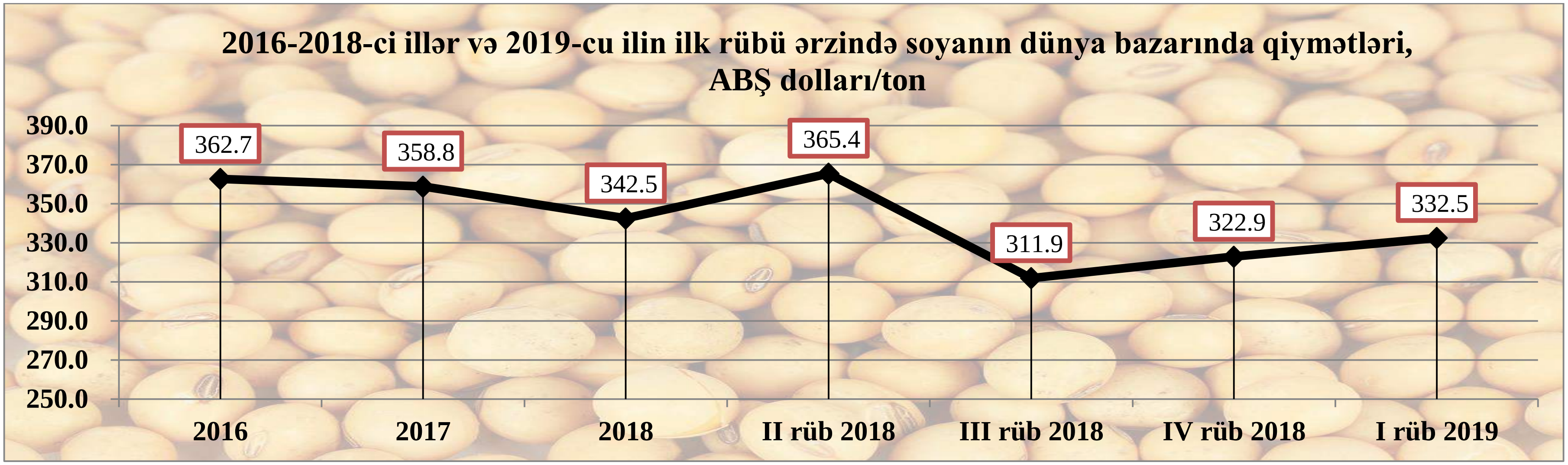

Mənbə: *https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices*

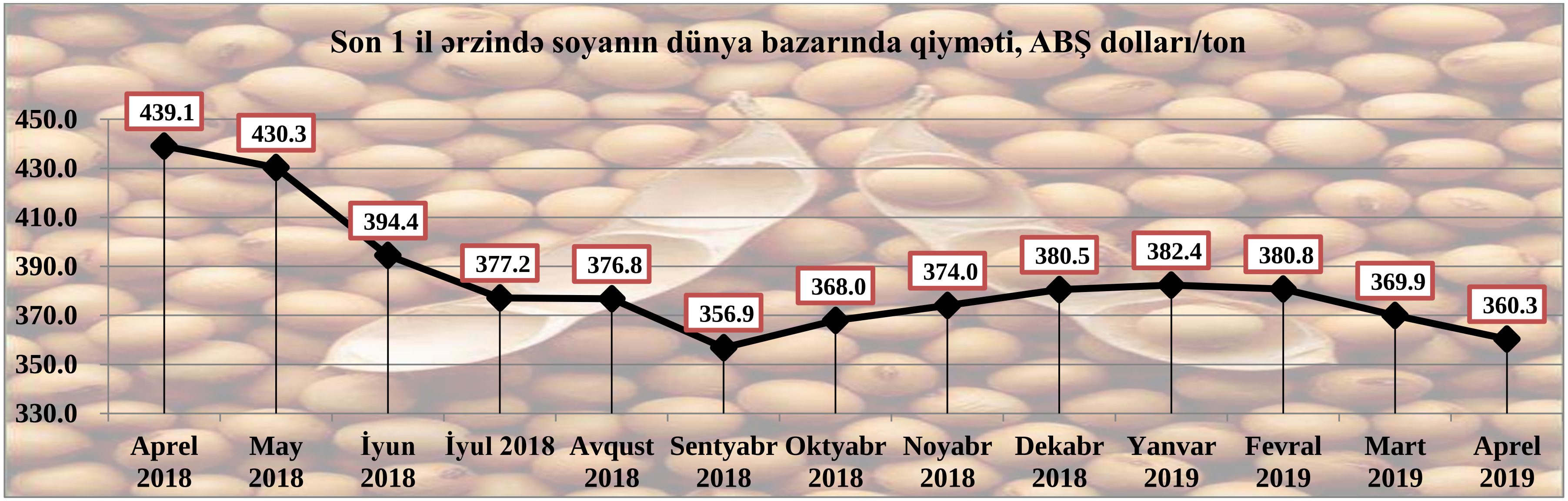

Mənbə: *http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=soybeans*

Mal ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində mal ətinin dünya bazarı qiymətində qeyri-müəyyənliklər müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin aprel ayında mal ətinin 1 kq-ın dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 4.9% artaraq 4.70 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

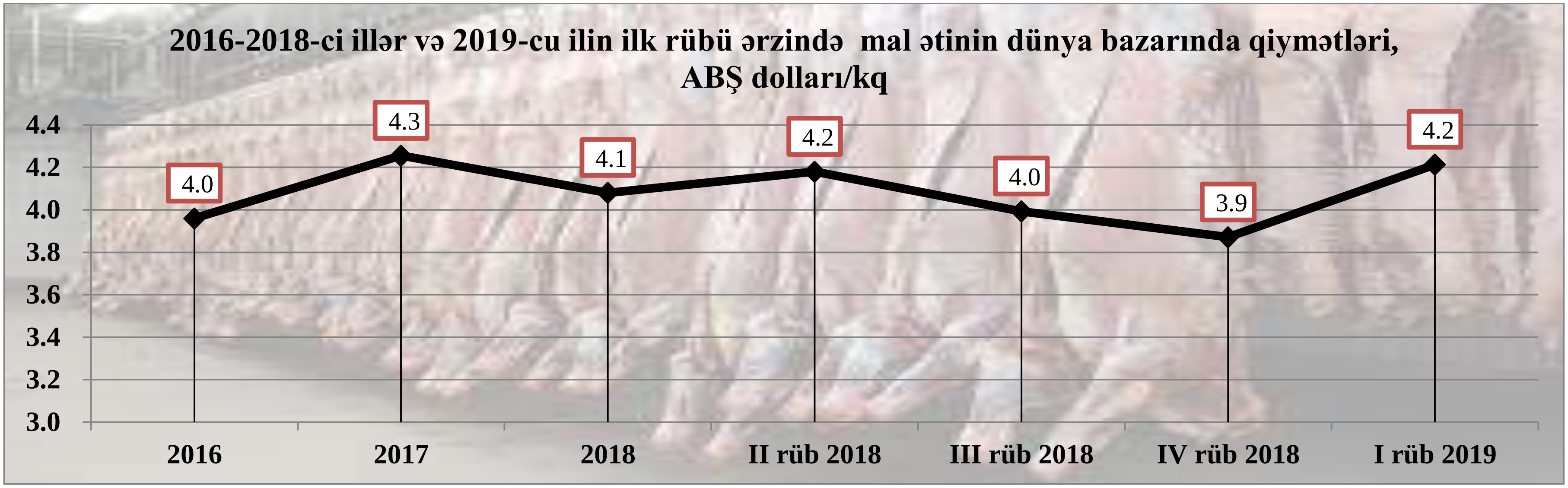

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

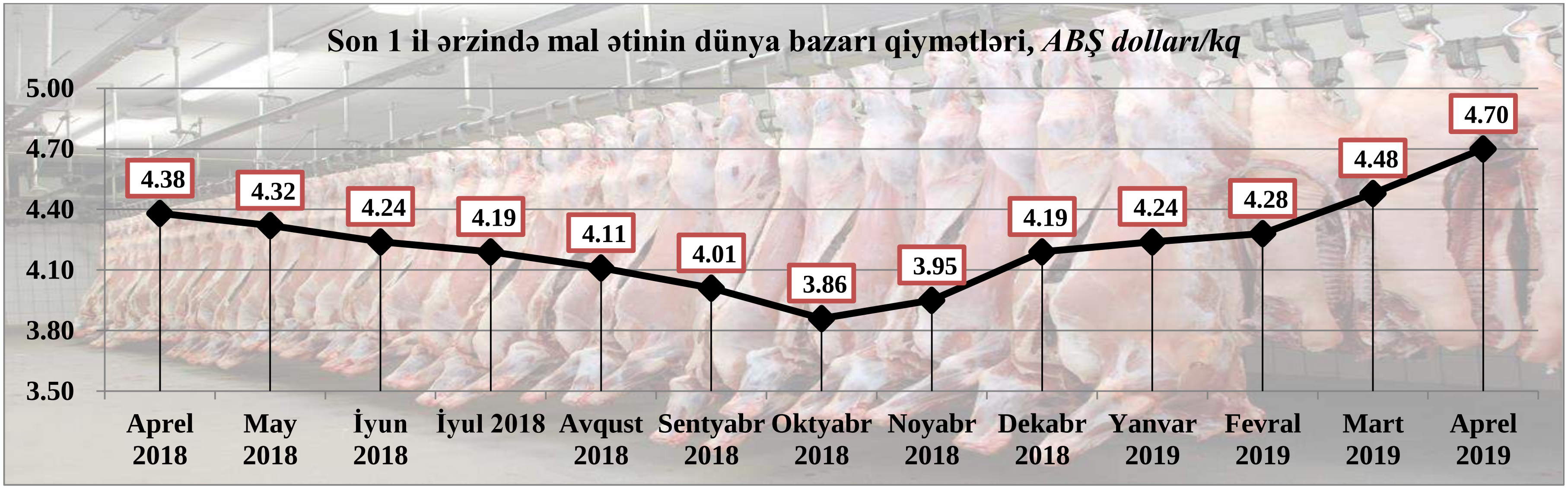

Mənbə: https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=beef&months=120

Qoyun ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində qoyun ətinin dünya bazarı qiymətində dayanıqlı artım trendi müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin aprel ayında qoyun ətinin 1 kq-ın dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 4.8% artaraq 2.92 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

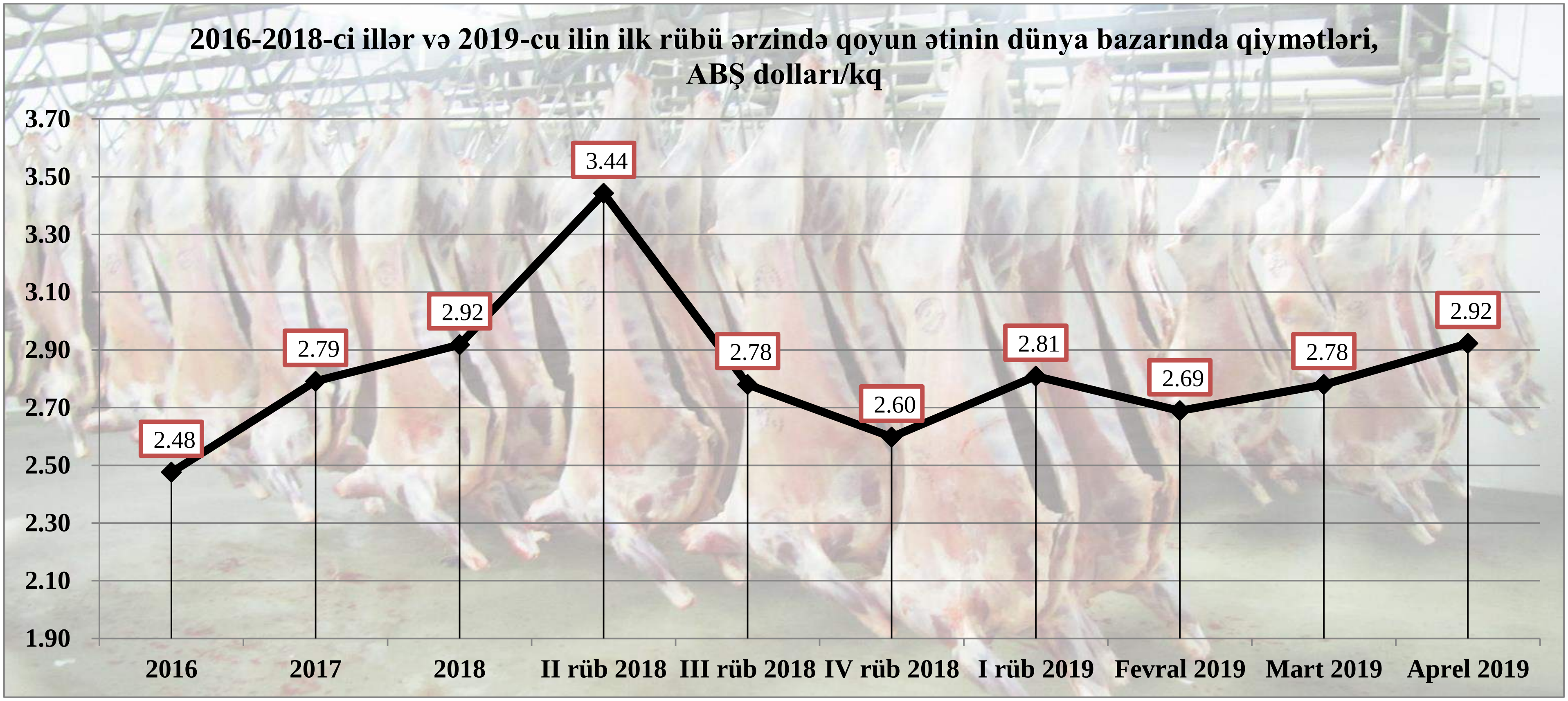

Mənbə*:* *https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices*

Donuz ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində donuz ətinin dünya bazarı qiymətində qeyri-müəyyənliklər müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin aprel ayında donuz ətinin 1 kq-ın dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 37% artaraq 1.73 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

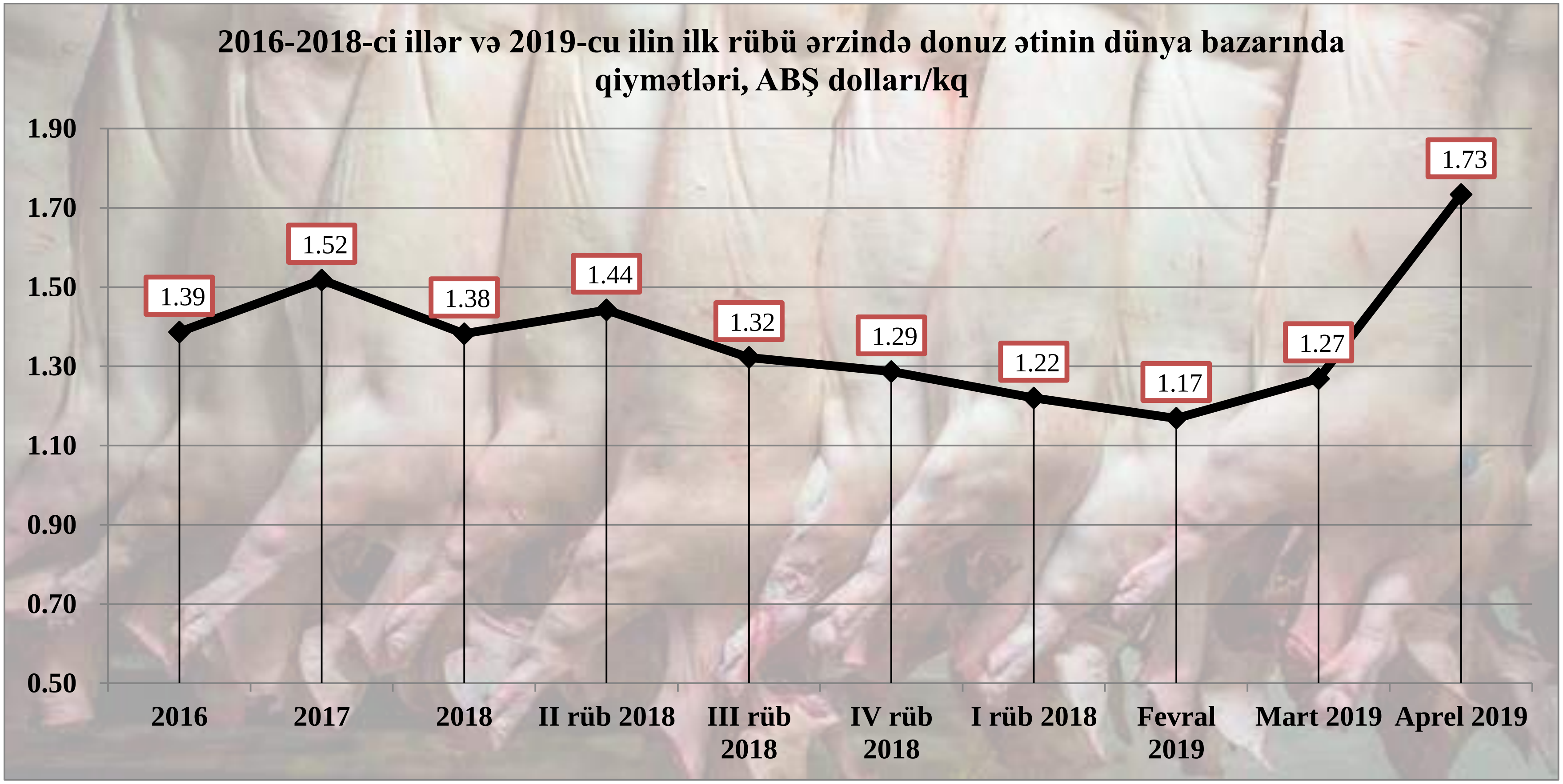

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

Quş ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **Dünya bazarında 2016-2018-ci illər ərzində quş ətinin qiymətində artım müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin aprel ayında quş ətinin 1 kq-ın dünya bazarı qiyməti 2.09 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

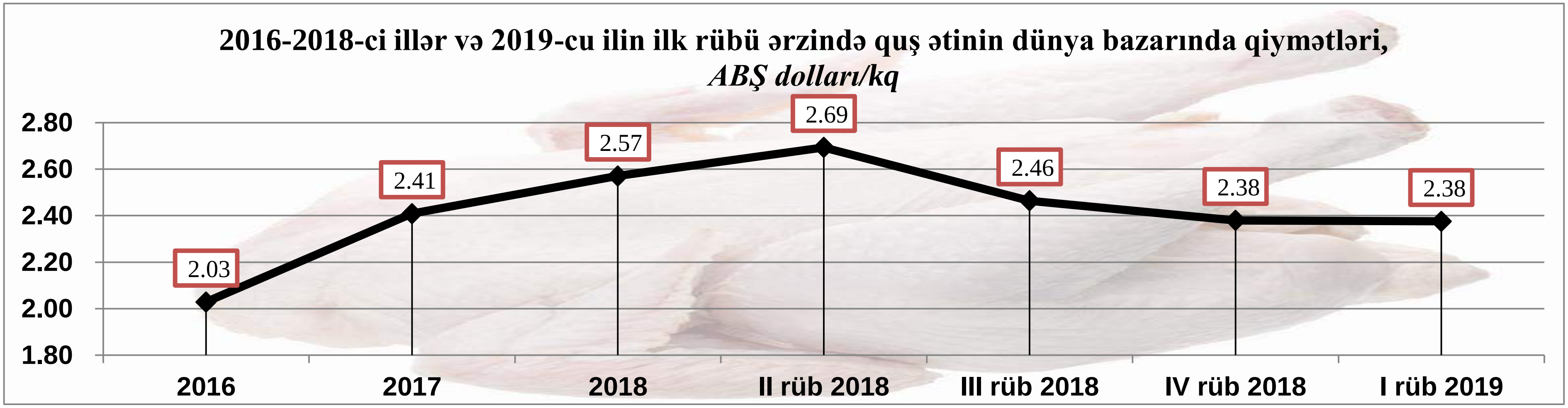

Mənbə: *https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices*

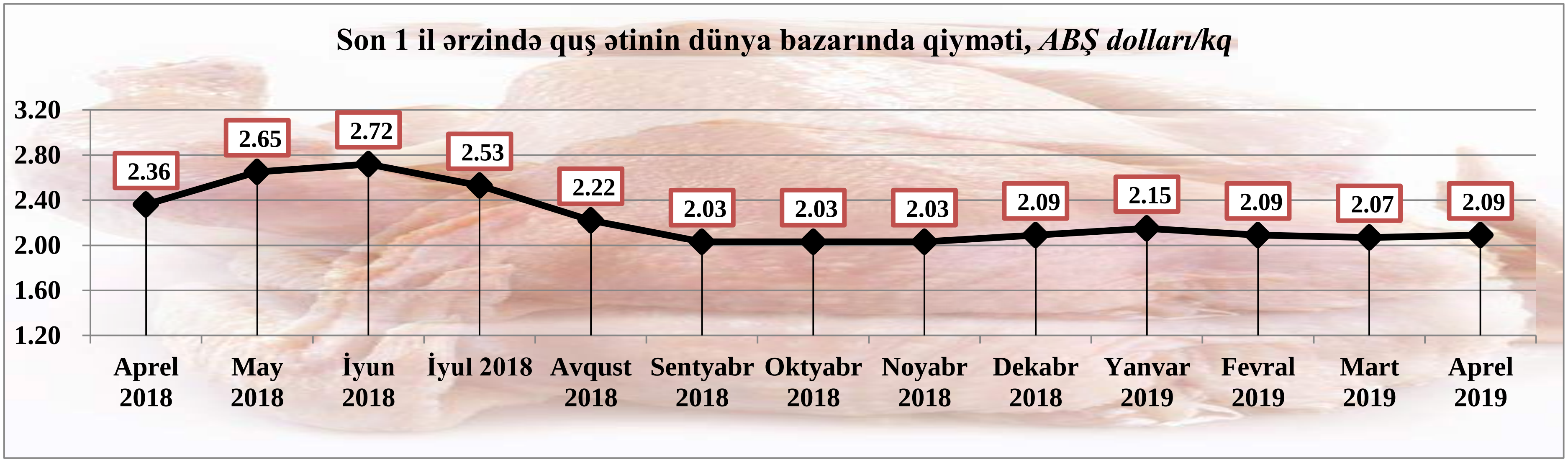

Mənbə: *https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=chicken*

Qaba yunun dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində qaba yununun dünya bazarı qiymətində artım müşahidə olunmuşdur. 2019-cu ilin ilk iki ayı ərzində davam edən artım trendi aprel ayında azalma ilə əvəz olunmuş və qaba yununun 1 kq-ın dünya bazarı qiyməti 1,549.4 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

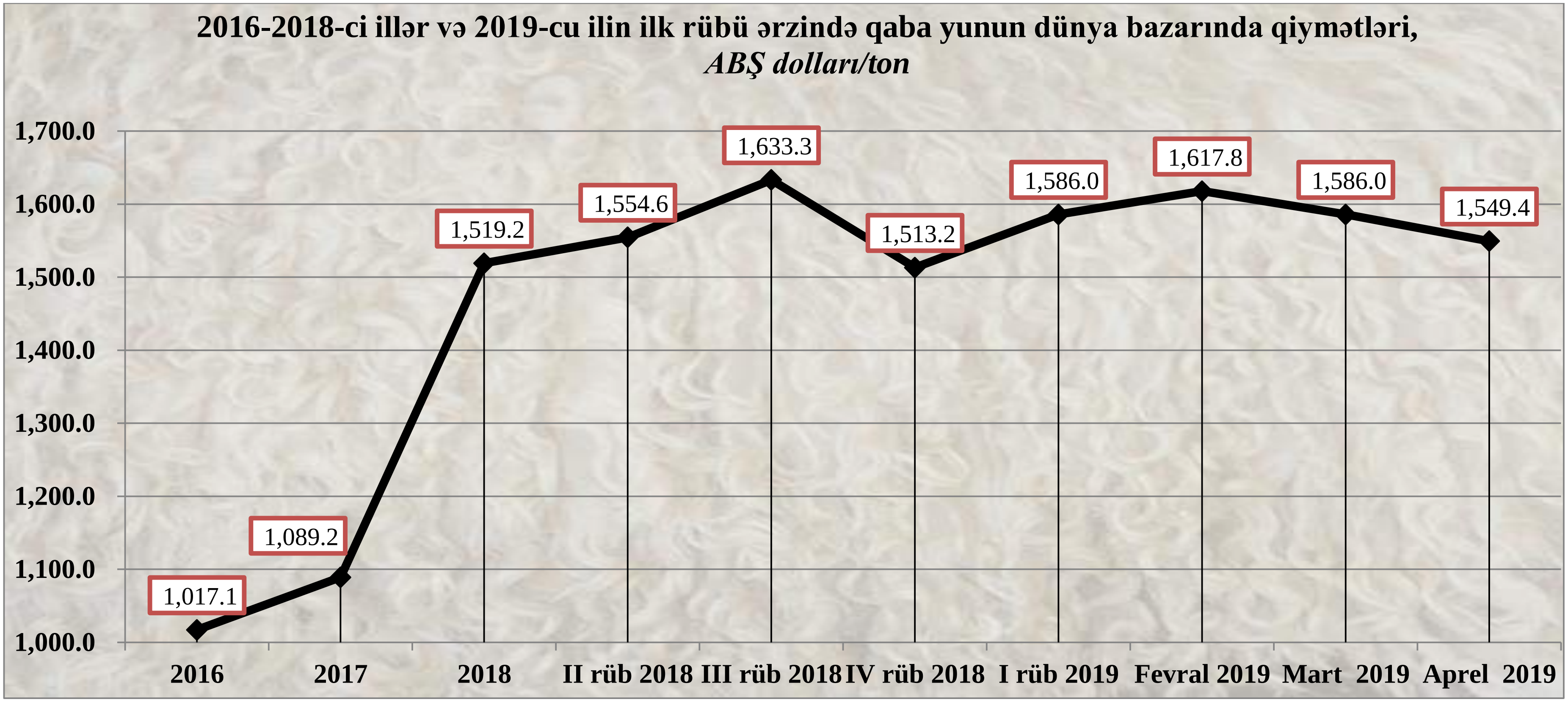

Mənbə: *https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices*

Südün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2015 və 2016-cı illərdə ABŞ, Avropa İttifaqı və Yeni Zelandiyada süd xammalının bazar qiymətlərində 2014-cü ilə nəzərən kəskin azalma trendi müşahidə olunmuşdur. 2017-ci ildə süd xammalının qiymətində yenidən artım başlasa da, 2018 və 2019-cu illərdəki qiymət 2014-cü il ilə müqayisədə kəskin şəkildə aşağıdır. Aylıq trenddə isə 2019-cu ilin aprel ayında süd xammalının dünya bazarında sahədən satış qiymətində ABŞ-da artım trendi müşahidə olunsa da Avropa İttifaqında və Yeni Zelandiyada azalma qeydə alınmışdır.**

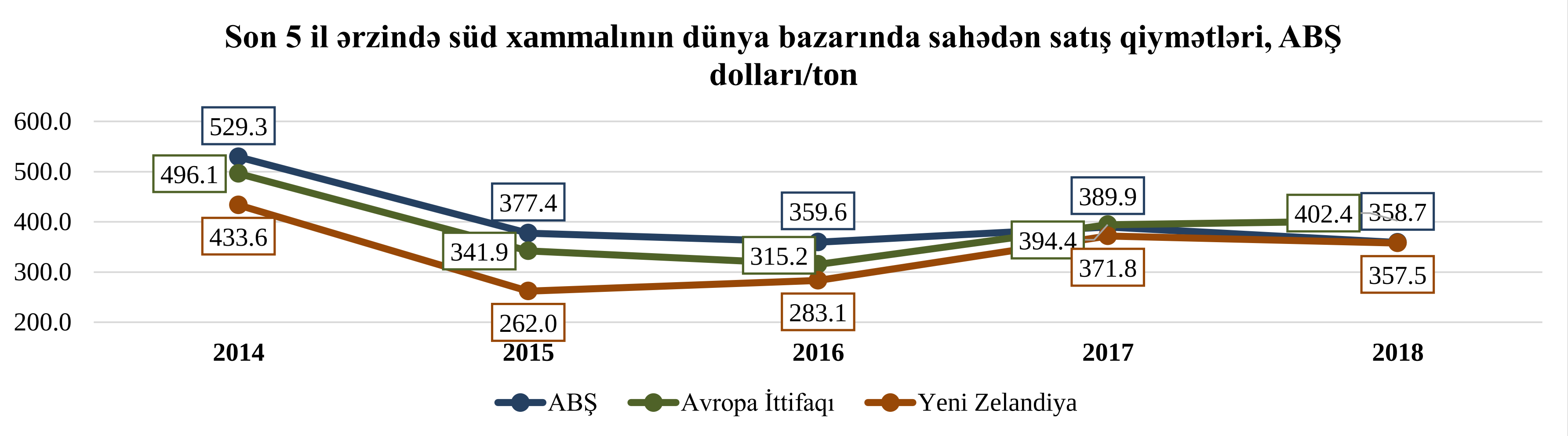

Mənbə: https://www.clal.it/en/index.php

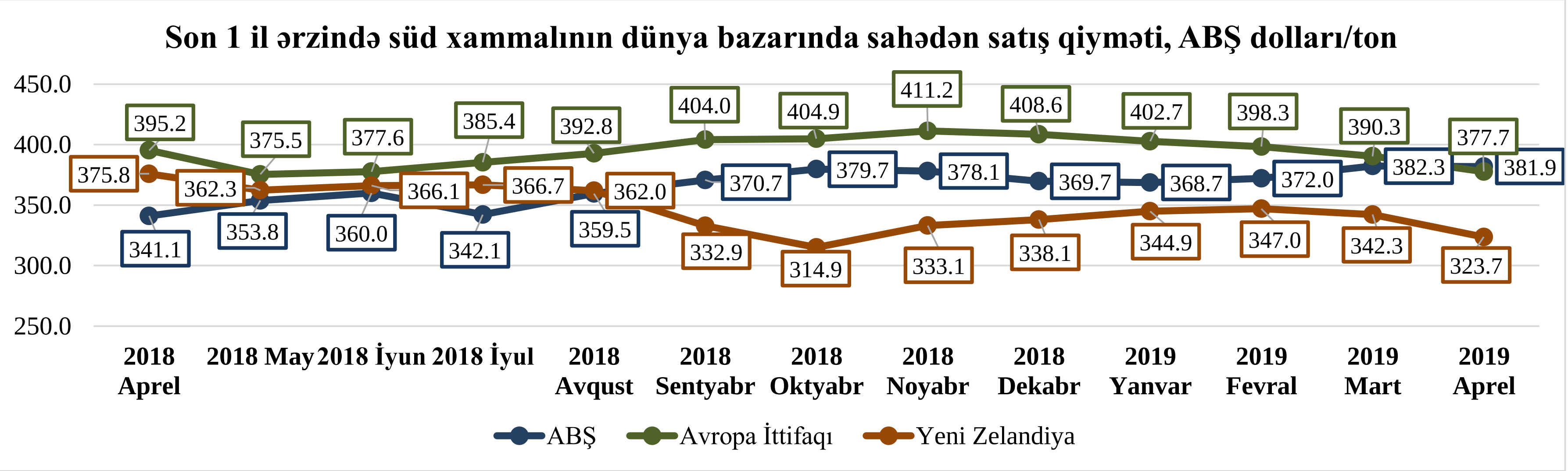

Mənbə: https://www.clal.it/en/index.php

➢ **Süd xammalının dünya bazarı qiymətindəki azalma trendi quru südün dünya bazarı qiymətində də özünü göstərmişdir. Belə ki, 2015 və 2016-cı illərdəki azalma trendi 2017-ci ildən etibarən artım ilə əvəz olunsa da, 2014-cü ildəki qiymət səviyyəsinə çatmamışdır. Aylıq trenddə isə 2019-cu ilin mart ayında ABŞ və Avropa İttifaqında quru südün 1 tonunun dünya bazarı qiymətində artım qeydə alınmışdır.**

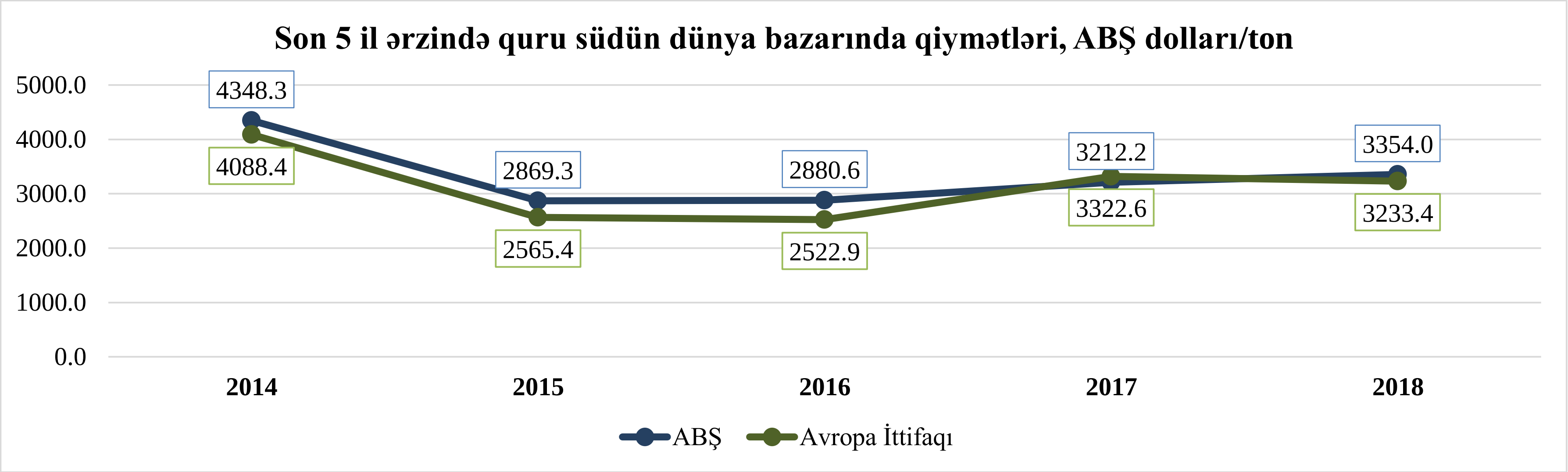

Mənbə: https://www.clal.it/en/index.php

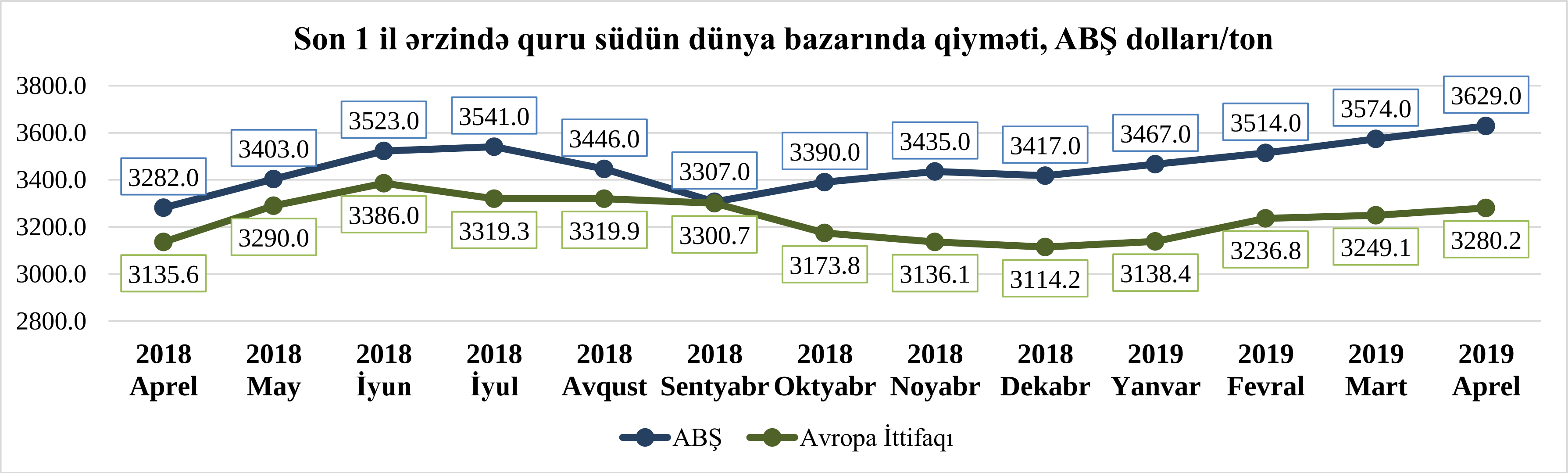

Mənbə: https://www.clal.it/en/index.php

Gübrənin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illərdə dünya bazarında kalsium fosfatın və potassium xloridin qiymətində azalma trendi, diamonium fosfatın, üçqat super fosfat və karbamidin qiymətində isə əsasən artım trendi müşahidə olunmuşdur. 2019-cu ilin aprel ayında isə əvvəlki ayla müqayisədə diamonium fosfatın, üçqat super fosfat və kalsium fosfatın qiymətində azalma, potassium xloridin qiyməti artım, karbamidin qiymərində isə stabillik müşahidə olunmuşdur.**

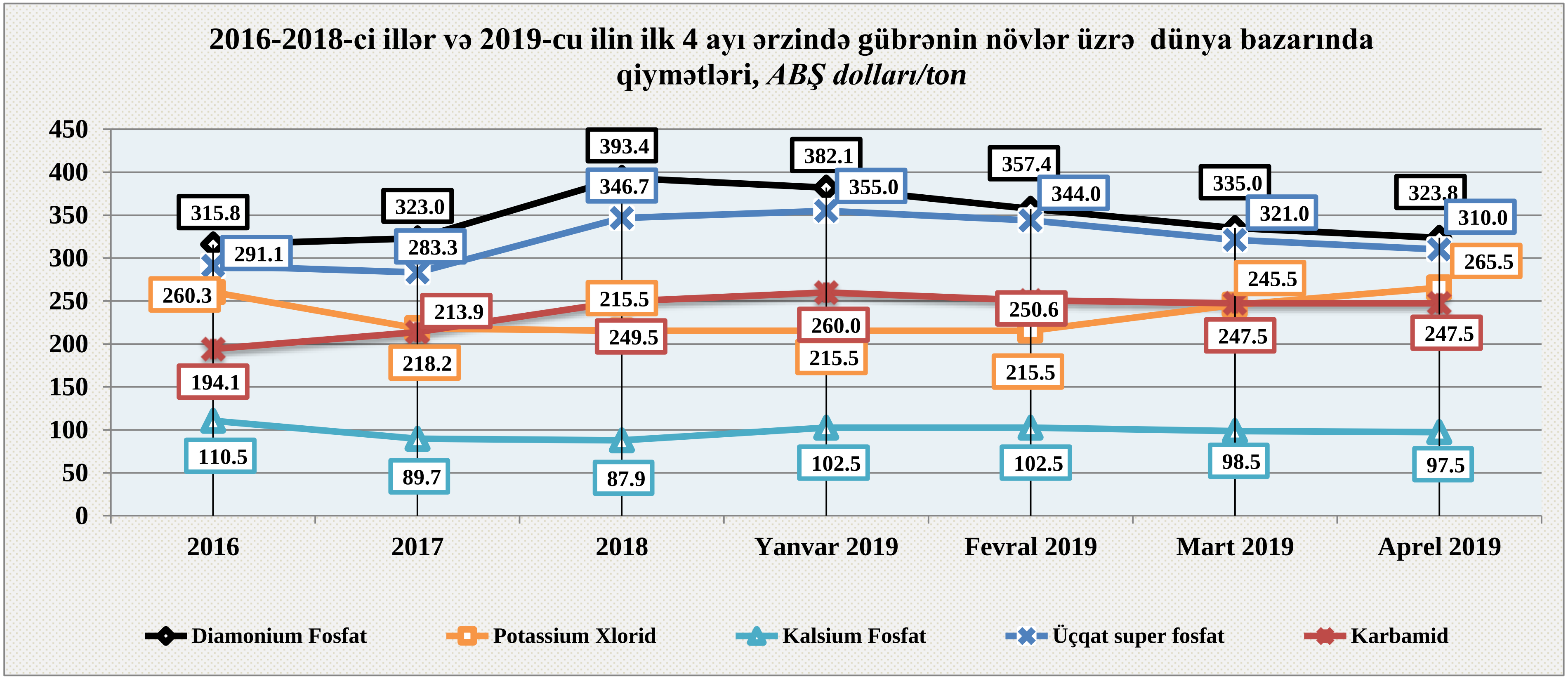

Mənbə: *http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=potassium-chloride*
http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=dap-fertilizer
http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=rock-phosphate
http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=triple-superphosphate
http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=urea